INNFØRING I FAU-ARBEID

KJÆRE FAU-REPRESENTANTER

Vi i Oslo KFU har utarbeidet denne brosjyren for å gi deg en rask innføring i rollen og ditt arbeid i FAU. Eksemplene og forslagene vi har samlet er for å hjelpe både deg som er helt fersk i FAU og trenger en oversikt over hvordan dette systemet virker, og deg som har erfaring med FAU-arbeid, men trenger innspill til forbedringer av FAU-arbeidet på skolen.

Som FAU-representant har du en unik mulighet til å:

- påvirke elevenes skolehverdag
- samarbeide med lærere og skoleledelsen
- holde deg informert om hva som skjer på skolen
- bli kjent med andre foreldre/foresatte på skolen

Et velfungerende FAU har et godt samarbeid med skolens ledelse i tillegg til skolens øvrige rådsorganer (Driftsstyre, Elevråd og Skolemiljøutvalget).

INNHOLDSFORTEGNELSE

HVA ER FAU? 4
HVA ER ROLLEN TIL FAU? 5
ORGANISERING AV FAU 6
HVORDAN LEGGE OPP FAU-ÅRET? 7
FORSLAG TIL ÅRSHJUL 8
FORSLAG TIL FAU-ARBEID 10
TIPS OG EKSEMPLER TIL FAU-SAKER 11
FORSLAG TIL MANDAT FOR FAU 12
FAU-ØKONOMI/INNTEKTER 13
SKOLE- HJEM SAMARBEID 14
SKOLEMILJØUTVALGET (SMU) 15
DRIFTSSTYRET (DS) 16
KOMMUNALE FORELDRE UTVALG (KFU) 17
PARTNERSKAP MOT MOBBING 18
SAMARBEIDSFORUM FOR FORELDREFOKUSERT FOREBYGGING (SAMFOR) 20
AKTIVITETSSKOLEN (AKS) 21
SKOLEGRUPPER 23
MØTE I SKOLEGRUPPENE 23
ORGANISASJONSKART 24
PEDAGOGISK – PSYKOLOGISK TJENESTE (PPT) 25
BARNE- OG UNGDOMSPSYKIATRISK POLIKLINIKK (BUP) 25
HVA SIER SKOLENS GRUNNLAGSDOKUMENT? 26
FORELDRE/FORESATTE ENGASJEMENT 27
ORD OG BEGREPER 28
NYTTIGE LENKER 28

HVA ER FAU?

FAU er en forkortelse for Foreldrerådets Arbeids Utvalg. Alle foreldre/foresatte *som har barn på skolen er medlemmer av foreldrerådet. Foreldrerådet velger et arbeidsutvalg (FAU), og FAU fungerer som styre for foreldrerådet. FAU er et lovpålagt organ.*

Hvorfor har skolen et FAU?

Foreldremedvirkning i skolen bygger på det faktum at det er foreldrene som har hovedansvar for barnas utvikling og opplæring. Foreldre/foresatte har rett til medvirkning i skolen. FAU skal sikre reell medvirkning fra foreldre/foresatte og ha medansvar for at elevenes læringsmiljø er trygt og godt.

Som medlem av FAU kan du få anledning til å bli godt kjent med skolens virksomhet, ledelse og andre foreldre/foresatte, mulighet til å bidra til kvalitetsutvikling av skolen og bidra til en bedre skolehverdag for elevene.

FAU oppgaver:

1. Fremme fellesinteressene til foreldre/foresatte.
2. Medvirke til at foreldre/foresatte tar aktivt del i arbeidet for å skape et godt skolemiljø.
3. Bidra til et godt samarbeid mellom hjem og skole.
4. Legge til rette for positiv utvikling hos elevene og skape kontakt mellom skolen og nærmiljøet.

Eksempler på oppgaver og saker

- Diskutere saker som tas opp i politiske utvalg i kommunen, skolens samarbeidsutvalg, elevrådet og foreldremøter.

- Medvirke aktivt i vurdering av skolen, utviklingsarbeid i skolen, utvikling av et trygt læringsmiljø for elevene, følge opp beredskapsplan i forhold til mobbing, sosiale tiltak for elevene, utforming av skolens mål og få et godt samarbeid mellom hjem og skole.

- Planlegge og gjennomføre FAU-kurs, samt gi relevant informasjon til foreldre/foresatte. FAU kan også organisere samlinger for foreldre/foresatte og lærere om tema som berører oss foreldre/foresatte med skolebarn.

Reell foreldremedvirkning – mer enn dugnader

Tradisjonelt har FAUs oppgaver i hovedsak dreid seg om skolens utemiljø og arrangementer (for eksempel 17.mai, juletrefest, dugnader, aktivitetsdager osv.). Hovedtendensen har vært at FAU har fått sine oppgaver tildelt fra skolen. FAUs rolle har vært mest på skolens premisser.
Utfordringen for FAU er selv å kunne ta initiativ til oppgaver og komme med i skolens "indre liv", bidra til at foreldre/foresatte får mer innflytelse på skolens virksomhet, delta i vurdering av skolen, samt skolens endring og utvikling. Foreldre/foresatte synspunkter skal bli hørt, tatt hensyn til og fulgt opp.

Foreldre/foresatte er skolens viktigste medspillere.

HVA ER ROLLEN TIL FAU?

FAU har mulighet til å ta opp med ledelsen og diskutere innad i FAU alt som angår skolen. Dette er også en frihet som forplikter. Fra tid til annen leser vi i media om fortvilte FAU-ledere som tar opp kritikkverdige forhold på skolen i det offentlige. De får selvsagt en del sympati, men veldig ofte har ikke det å gå ut til media med kritikkverdige forhold ført til noen endringer. Skal man gå til media med saker, er det alltid lurt å vurdere innsats i forhold til hva man ønsker å oppnå. Prøv alltid å løse saken internt ved å ha samtaler med rektor, evt. områdedirektør, og andre fagpersoner, innhenting av info og evt. møter kan være en bra start på en god saksgang. Rektor (evt. områdedirektør) bør være viktige ressurser og samarbeidspartnere for FAU.

Foreldremøtene: Det er viktig at foreldrekontaktene sammen med lærerne, planlegger foreldremøtene. Vær aktive bidragsytere og spill inn forslag til både møteform, så vel som innhold. Se til at det blir satt av tid til å informere om aktivitetene i FAU. Foreldremøtene kan også gi FAU-representanter saker til behandling i FAU.

ORGANISERING AV FAU

- Alle foreldre/foresatte med barn i grunnskolen er automatisk medlem av foreldrerådet.

- Det er vanlig at klassene velger 2 representanter (klassekontakter) gjerne med vara, der en er tiltenkt FAU-arbeid og den andre er tiltenkt oppfølging av selve klassen (for eksempel sosialt og planlegging av foreldremøter). Valg av representanter til FAU bør gjøres før sommeren.

- Et godt samarbeid mellom representantene seg i mellom og mellom de øvrige foreldre/foresatte, er veldig viktig for et godt klassemiljø. Det er en fordel om en av representantene verves for en periode på mer enn 1 år for å sikre kontinuitet, og gjerne med overlapp.

- FAU-representantene møtes jevnlig. Utvalget er ofte sammensatt med en leder, nestleder, sekretær og kasserer. Det er vanlig at representantene deles inn i et antall faggrupper (trivsel, fag, trafikk, IKT osv. etter behovet ved den enkelte skole). Det anbefales at det utarbeides vedtekter/mandat for FAUs virksomhet. Mer informasjon finner du på *www.oslokfu.no*.

- Rektor er gjerne med på den første delen av møtet og gir informasjon om aktuelle saker, resultater og presenterer planer. Den andre delen av møtet bør være uten rektor, da representantene kan snakke litt mer fritt.

  - Det er viktig at rektor får se igjennom referatet og får kommentere/korrigere der hvor hun/han er referert (Dette er for å unngå at det blir misforståelser!).
  - Referatet godkjennes enten etter en bestemt tidsfrist for tilbakemeldinger, eller evt. på neste møte. Avtal hvordan godkjente referater skal formidles ut samt hvor de lagres. Eks. hjemmeside (FAU-rommet).

HVORDAN LEGGE OPP FAU-ÅRET?

- En representant fra ledelsen eller rektor bør delta på hvert FAU-møte.
- FAU bør ha faste møter omtrent hver 4. uke eller med lengre syklus.
- Minst en representant for hver klasse bør delta hver gang, ved forfall bør vara representant stille.
- Representanter fra elevrådet bør også inviteres jevnlig og FAU kan besøke elevrådet, men frekvensen kan senkes med aktivt SMU (mer om SMU på side 15). Dette er for å informere hverandre om arbeid som diskuteres og gjøres i de ulike foraene.
- Skolespesifikke saker settes eventuelt inn slik at det blir et godt verktøy å styre etter og refererer til.
- Årshjul bør inneholde faste punkter som det er viktig at FAU behandler på gitte tidspunkter i løpet av skoleåret.

Faste saker på FAU-møtene:

- Godkjenning av innkalling, agenda og referat fra siste møte.
- Informasjon fra skoleledelsen ved invitasjon og etter avtale med FAU-styret.
- Informasjon fra og innspill til SMU.
- Informasjon fra og innspill til driftsstyre.
- Informasjon fra og innspill til samarbeidsmøter mellom FAU-styret og skoleledelsen.
- Informasjonsaker og tilbakemeldinger fra ulike grupper under FAU.
- Eventuelt.

FORSLAG TIL ÅRSHJUL

	HOVEDPUNKTER PÅ FAU-MØTER	AKTIVITETER
AUGUST	• Høstens 1. og 8. trinn velger FAU-representanter på høstens første foreldremøte i september. • Oppstartsmøte v/skoleleder. • Konstituere nytt styre, bestående av leder og nestleder, sekretær, kasserer. På noen skoler har FAU egen AKS-ansvarlig og natteravn-ansvarlig. • Valg av representant og vara til Driftsstyret, kan velges blant foresatt gruppen uten verv i FAU (noen foretar valg i desember). • Gjennomgå mandat og retningslinjer for FAU-representanter og klassekontakter. • Gjennomgå kommende aktiviteter og fordele oppfølgingsansvar.	• Dele FAU inn i arbeidsgrupper, f.eks.; 1. Trafikkgruppe. 2. Skole/hjem og nærmiljøgruppe. 3. Sosiale arrangement. 4. Temamøter/ uker. • Tryggtrafikk, gå til skole aksjon ved skolestart. (Se www.OsloKFU.no for mer info)
SEPTEMBER	• Revidere og gjennomgang av FAU-års hjul. • Økonomistatus for FAU v/kasserer. • Invitasjon av klassekontakter til for-/ planleggingsmøte med klassestyrer/ teamledere forberedelser til foreldremøtene.	• Utlevering av oppdatert liste over FAU-representanter og foreldrekontakter.
OKTOBER	• Skole/hjem samarbeid et felles ansvar, hvem, hvorfor, hva, når og hvordan. • Planlegge samarbeid med elevrådet. • Diskutere mulige temakvelder. Forslag til tema: Mobbing/holdningsskapende arbeid. • Orientering fra FAU-representantene i SMU	• Eksempel på høst aktiviteter: - Tryggtrafikk, gå til skole aksjon, disco, Halloween-festjulearrangement (julefrokost, -verksted, luciafrokost, ake/skidag) og nyttårsball.
NOVEMBER	• Planlegge satsningsområder og tema. • Oppdatering på neste halvårs fordeling av ulike roller og arbeidsoppgaver i FAU. • Oslo KFU skolegruppemøte med områdedirektøren. FAU leder inviteres. • Oppfølging av foreldremøtene, fokus, treffsikkerhet, oppmøte og tema.	• Medarbeiderundersøkelsen (Informasjon fra ledelsen).
DESEMBER	• Gjennomgang og planlegge inneværende og	• Gløggservering (evt. Samarbeid med skolen).

	neste skoleårs årshjul.	Juleavslutning for klasse/trinn.
JANUAR	• Informasjon fra skoleledelsen og gi innspill til arbeid med strategisk plan. • Planlegge møtedatoer, satsningsområder og tema for vårens FAU-møter. • Økonomistatus for FAU. • Orientering fra FAU-representantene i SMU	• Planlegging av skolearrangement (nyttårsball, 17-mai etc.).
FEBRUAR	• Informasjon fra skoleledelsen om f.eks resultater fra nasjonale prøver, strategisk plan. • Evaluere fjorårets- og planlegge vårens arrangementer.	• Avholde temauke: Rus (samarbeid med 8-trinn om dato for at ikke denne temakvelden lander midt i 8-trinnsopplegg om samme tema).
MARS	• Informasjon fra skoleledelsen om elevundersøkelsen, beredskapsplan. • Innspill til tema på vårens foreldremøter. • Planlegging av skolearrangement. • Invitere elevrådet til å fortelle om eget arbeid.	• Fortelle eget arbeid til FAU. • Vårdisko, fest. • Avholde temauke/kveld. Forslag til tema: Digital dannelse.
APRIL	• Orientering fra FAU-representantene i Skolemiljøutvalget (SMU) på skolen. • Oslo KFU-skolegruppemøte med områdedirektøren. FAU leder inviteres.	• Planlegge 17. Mai.
MAI	• Informasjon fra skoleledelsen om mobbing på skolen og rutiner og prosedyrer rundt det. • Evaluering av skoleåret evt. redigere årshjul ved behov. • Evaluering av 17.mai-arrangementet.	• Planlegge tryggtrafikk, "Gå til skole aksjon" for skolestart.
JUNI	• Valg av FAU-representanter til kommende skoleår. • Årsmøte i FAU (evt., endre på vedtekter).	• Bidra på sommeravslutning (i regi av skolen). • Avslutningsball for 7.- og 10.trinn.
JULI	S O M M E R F E R I E	

FORSLAG TIL FAU-ARBEID

- Som FAU-representant er det viktig å tenke på at man snakker på vegne av alle foreldrene/foresatte i klassen. Saker som kun dreier seg om enkelttilfeller er som oftest lite egnet for FAU-diskusjon.

- Temakvelder med eksterne foredragsholdere for eksempel digital mobbing/nettvett kan være et fornuftig kveldseminar i regi av FAU. Førstehjelp og trygg trafikk (refleksdemo på høsten) er også tema som opptar de fleste foreldre/foresatte!

Snakk med rektor om flere temaer!

- Leksehjelp som et samarbeid mellom skolen og FAU kan diskuteres.

- Ved faglige diskusjoner (lekser/mål/vurdering osv.) kan det være aktuelt å få en lærer til å informere, evt. en fagperson fra Utdanningsetaten.

TIPS OG EKSEMPLER TIL FAU-SAKER

- Konstitusjon av FAU på høsten er vanlig, men tenk også på muligheten av at det nye FAU er operativt før sommerferien og at man er klar til innsats på høsten. Det er ofte effektivt å starte FAU-arbeidet med møte med rektor/ skoleledelsen.

- FAU-saker vil variere sterkt fra skole til skole, men det er viktig at FAU får presentert resultatet av undersøkelser. Dette vil danne et godt grunnlag for å diskutere videre med skolen om:

"Hva kan vi gjøre sammen for å bli bedre"
"Hvordan trekke i samme retning"

- Det er fornuftig FAU-arbeid å ikke bare kreve men også å tilby hjelp! Hjelp kan være i form av kunnskaper/kompetanse/ferdigheter som foreldrene besitter.

- Foreldreovertakelse er en viktig aktivitet og benyttes på mange skoler. Dette betyr at foreldrene driver skolen (1-2 dager) og at lærerne drar på kurs/skolering. Dagen/e kan fylles med de aktiviteter og opplevelser som foresatt gruppen kan tilrettelegge for. Det kan være en nyttig erfaring for foreldre å lede en klasse. Delta gjerne på dette FØR du kritiserer en lærer!

- Andre temaer: Fag (vurdering/mål), foredrag (rektor kan gi tips), trafikk (følgegrupper, refleksdemo), IKT, mobbing (psykisk, fysisk, digital), åpen skole (kveldsskole som drives av foreldre).

Bilde 1: Grunnkurs 14. Oktober 2015

FORSLAG TIL MANDAT FOR FAU

FAU jobber for at det ved ”vår skole”, skal være et trygt og inkluderende læringsmiljø.

Slik kontakter du FAU: *fauvårskole@gmail.com*
På skolen finner du postkassen vår hvor ideer, ris og ros!

Vi i FAU (Foreldrerådets Arbeids Utvalg) gleder oss til å bli bedre kjent med dere. Akkurat som dere ønsker vi et trygt og positivt skolemiljø for barna våre. Et godt samarbeid mellom skolen og hjemmet skaper et positivt skolemiljø. Vi ønsker at alle skal oppleve et godt miljø preget av respekt og omtanke.

Ditt positive engasjement er hjertelig velkommen.

- FAU skal jobbe for et positivt læringsmiljø.
- FAU skal fremme fellesinteresser til foresatte.
- FAU er foreldrenes/foresattes talerør overfor skolen.
- FAU skal bidra til godt samarbeid mellom hjem og skole, og sikre reell medvirkning fra foreldre.
- FAU skal medvirke til at foreldre tar aktivt del i å skape et godt lærings- og skolemiljø.
- FAU bidrar økonomisk til vedtatte påskjønnelser som gagner elevene.

  o Skolepatruljen.
  o Premiering for kampanjevinnere (kom presis).
  o Supplering av innhold i elevenes leke kasse.

- FAU har laget en års kalender, hvor årlige hendelser er merket inn.

  o Arrangere ”Karneval” i tredje semester.
  o Foreldremøter, planlegge/arrangere, et hvert kvartal.
  o FAU-møter, første onsdag i hver måned.

- FAU-representanter deltar i Driftsstyret og Skolemiljøutvalget.
- Agenda og referat fra FAU-møtene legges ut på itslearning.

FAU-ØKONOMI/INNTEKTER

- Skolen har ikke anledning til å drifte FAU-økonomi. Det er derfor vanlig at man velger en kasserer som håndterer midler. Det er ikke lenger mulig å åpne en egen FAU-bankkonto.
- FAU må registreres i Enhetsregistret i Brønnøysund. Mer informasjon finner du på www.oslokfu.no.
- Mulige inntektskilder til FAU kan være:
  - 17 mai fest.
  - Sommeravslutning, karneval, Halloween-fest.
  - Skolestartfest (må planlegges FØR sommerferien!).
  - Opptreden (barneteater) med salg av kaffe/kaker.
  - Loppemarked, utleie av bokskap med mer.
- Inntektene bør gå tilbake til elevene i form av støtte til sosiale tiltak som gagner elevene, skolen og miljøet.

STYRINGS - OG SAMARBEIDSORGANER I GRUNNSKOLEN

- Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU)
- Skolemiljøutvalg (SMU)
- Driftsstyre
- Kommunalt Foreldreutvalg (KFU)
- Foreldrekontakter
- Foreldreråd
- Elevråd

- Foresattes rettigheter og plikter er hjemlet i opplæringsloven
- Samarbeid med Bymiljøetaten og bydelene

SKOLE- HJEM SAMARBEID

- Skolen skal støtte foresatte, tilrettelegge for samarbeid og sikre foresattes medansvar i skolen.
- Skole - hjem samarbeidet vil ha ulik form og farge på nesten samtlige skoler. Det er opp til FAU å finne en form som man føler seg bekvem med.
- Det er ofte en kombinasjon av skrevne (FAU-vedtekter eller mandat) og uskrevne regler og lover som skal følges. *Skolens regelverk* kan også være tema for tydeliggjøring/forbedring i FAU.
- Skolens økonomiske disponeringer/prioriteringer bestemmes i skolens driftsstyre.
- Det er en stor fordel at skolen er tydelig på hva som forventes av foreldre/foresatte og at foreldre/foresatte blir hørt.
- Rektor, eller en stedfortreder fra skoleadministrasjonen, skal føle seg velkommen i FAU og bør oppfattes som en ressurs i det viktige arbeidet som foregår i FAU.
- Et godt skole-hjem samarbeid er en forutsetning for elevens læring og trivsel.
- Skole-hjem samarbeid:
  - *FAU*
  - *Skolemiljøutvalget (SMU)*
  - *Driftsstyret*
  - *Kommunalt foreldreutvalg.*
  - *Foreldremøter*
  - *Utviklingssamtaler*
  - *Skolens nettside*
  - *Læringsplattformer (f.eks itslearning)*
  - *Tverrfaglige møter*

Hvorfor er skole-hjem samarbeid viktig?

En god dialog mellom skolen og hjemmet er helt avgjørende for elevens læring og trivsel på skolen. Samarbeidet er like viktig enten eleven er 6 eller 18 år. Jeg er selv mor og vet at elevens læringslyst og motivasjon ofte handler om tett kontakt mellom lærere og foresatte. Som skoleeier har vi også lover og regler å følge på dette området.

- Anniken Hauglie, byråd for kunnskap og utdanning.

Hvorfor er skole-hjem samarbeid viktig?

Skole-hjem samarbeid er viktig fordi elevens beste er viktig. Et reelt samarbeid til elevenes beste bidrar til gode sosiale og faglige resultater, og det bidrar til å forebygge mistrivsel. Samarbeid og involvering skaper større grad av forpliktelse både hos foresatte og skole, og gir et godt grunnlag for læring hos elevene.

- Mona Bjelland, FAU-leder Tonsenhagen skole.

Hvorfor er skole-hjem samarbeid viktig?

En forutsetning for et godt samarbeid mellom skole og hjem er god kommunikasjon, kjennetegnet av gjensidig åpenhet, dialog og informasjonsutveksling. Dette er helt nødvendig for å sikre foresatte god medvirkning og medbestemmelse.

- Knut Erik Brændvang rektor Østensjø skole.

SKOLEMILJØUTVALGET (SMU)

Skolemiljøutvalget skal arbeide for å øke deltakelsen fra elevene, foreleder/foresatt, skolen og de ansatte i arbeidet med skolemiljøet.

Hensikten med skolemiljøutvalget er å sikre at skolen har et systematisk arbeid for et godt skolemiljø. SMU skal være et rådgivende organ for skolen i saker knyttet til dette. Elevene, foreldre/foresatte ,skolen, ansatte i skolen og en representant fra kommunen skal være representert. Foreldre/foresatte og elever skal til sammen ha flertall i SMU. Det er skoleeiers og rektors ansvar at alle rådsorganene blir opprettet og fungerer i samsvar med bestemmelsene i opplæringsloven.

Alle grunnskoler og videregående skoler har plikt til å ha et skolemiljøutvalg. Skolemiljøutvalget kan be skolen om konkrete tiltak for å bedre skolemiljøet. For eksempel kan SMU behandle brukerundersøkelsene og se hva som kan forbedres på skolen ut fra de svarene som er kommet inn. SMU har ikke myndighet til å sette i gang tiltak, men bør følge opp og se til at forbedringer blir gjort.

DRIFTSSTYRET (DS)

Et driftsstyre er et styre for den enkelte skolen. Målet med driftsstyret er at alle partene i skolen skal være representerte i besluttende organ. Driftsstyret kan erstatte Samarbeidsutvalget (SU).

Driftsstyret har som oppgave å forvalte skolens ressurser til skolens og elevenes beste. Det er vanlig at en fra FAU også deltar i Driftsstyret, eller at evt. en fra Driftsstyret orienterer om virksomheten på et FAU-møte. FAU innstiller foreldrerepresentanter (og vara) til Driftsstyret. Representantene kan rekrutteres blant foresatt gruppen og det er lurt å søke etter foresatte med relevant og egnet erfaring.

Driftsstyret kan uttale seg om følgende:

- Forslag til budsjett.
- Virksomhets- og utviklingsplaner for skolen.
- Plan for hjem-skole-samarbeid.
- Fagplaner.
- Skolevurdering.

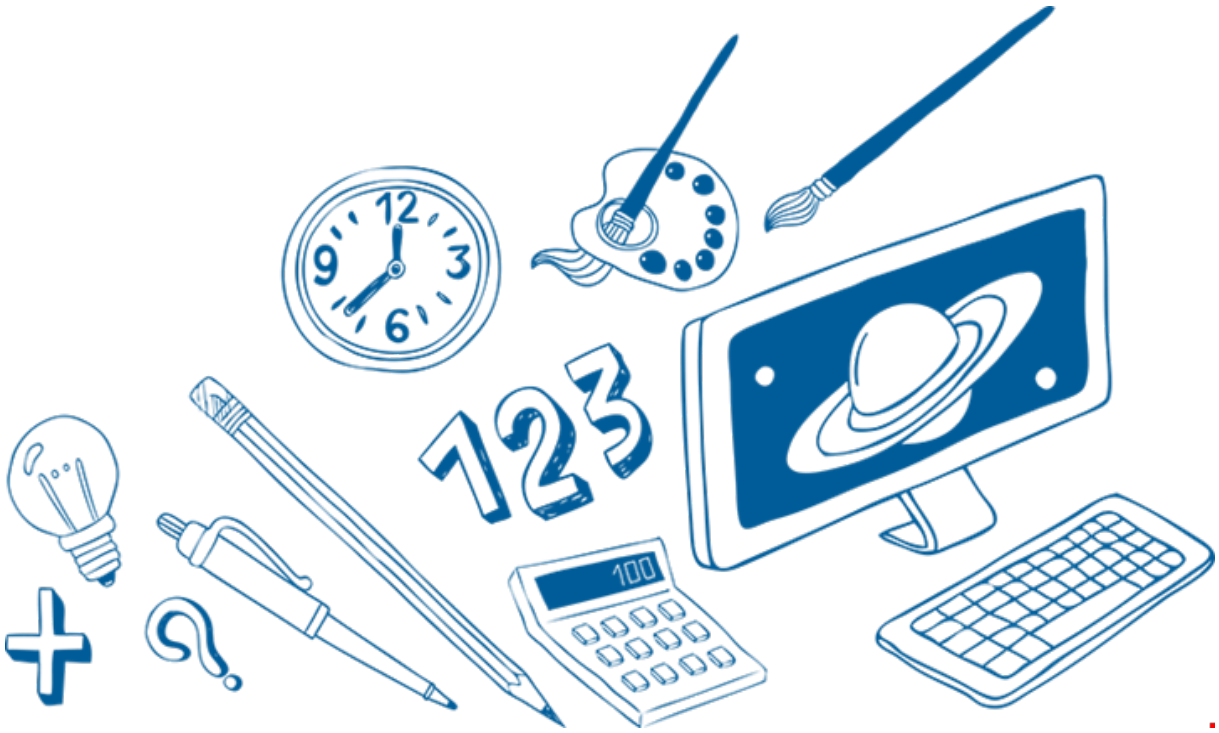

KOMMUNALE FORELDRE UTVALG (KFU)

Kommunalt Foreldreutvalg i Oslo ble etablert i 1998.
Totalt i landet er det nå opprettet ca. 160 kommunale foreldreutvalg.
Det er ønskelig at KFU-ene får en formell forankring av virksomheten i lovverket.

KFU er et fellesorgan for alle foreldre med barn i grunnskolen i kommunen. KFU skal være et formelt organ, partipolitisk uavhengig og skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng.

KFU skal jobbe for et godt samarbeid mellom foreldrene, skolen, elevene, skoleadministrasjonen og politiske beslutningsorgan i kommunen.

KFU skal påvirke den kommunale skolepolitikken til elevenes beste:

• å være et hørings- og rådgivende utvalg hva angår skolesaker.
• å legge til rette for økt foreldreengasjement.
• delta i forebyggende arbeid

OSLO KOMMUNALE FORELDREUTVALG (OKFU)

I Oslo har KFU utvalg regelmessige møter, hver måned. I tillegg har styret halvårlige møter med skoleadministrasjonen. I tillegg inviteres aktuelle personer fra byråd, lærerorganisasjoner og lignende når det er ønsket. KFU har også regelmessige møter med Byråden hvor aktuelle saker belyses og tas opp.

Oslo KFU består av valgte representanter (+ vara), som velges fra hver skolegruppe (A-F).
Det er ønskelig at representantene i KFU samler FAU-ledere i sin skolegruppe 2-3 ganger i året (skolegruppemøter) for å diskutere felles utfordringer, samarbeidsformer og eventuelle lokale problemer.

KFUs arbeid omfatter kontinuerlig å:
- Øke skolekunnskapene og engasjementet hos foresatte generelt.
- Løfte frem hvor viktig vår felles innsats er for å skape og verne om den trygge skolehverdagen.
- Sørge for å vedlikeholde kontakt med det enkelte FAU.
- Avholde møter/kurs (Stormøte, grunnkurs, og skolegruppemøter).
- Sørge for at det settes datoer for skolegruppemøter (Områdedirektørene må ta initiativ!) .
- Fortsette arbeidet med å påvirke politikerne til ikke bare å sette skole på den politiske agenda, men sørge for at løfter blir holdt og at satsningen på skole er reell.
- Jobbe for å kartlegge foreldreengasjementet på den enkelte skole (foreldreundersøkelsen og egne KFU spørreundersøkelser).

PARTNERSKAP MOT MOBBING

VISJONEN TIL OSLO KFU ER ET TRYGT OG GODT LÆRINGSFORLØP FOR ALLE ELEVER. SKOLEDAGENE SKAL VÆRE FRI FOR MOBBING OG UTESTENGING, I ET SKOLEMILJØ PREGET AV VÅRT FRODIGE MANGFOLD

Partnerskap mot mobbing er en signert avtale mellom 12 sentrale organisasjoner i skole og barnehage som vil arbeide sammen med regjeringen mot mobbing og for et godt læringsmiljø. Oslo KFU er med i den avtalen og fremover vil vi fortsatt jobbe for å synliggjøre viktigheten av foresattes engasjement. Vi kan bidra til å skape og verne om de gode relasjoner og være med å skape de trygge og inkluderende. Gjennom hele skoleløpet er viktigheten av foreldreengasjement en sentral faktor til elevenes trivsel på skolen. Trivsel og læring går hånd i hånd. Derfor bør et styrket og velfungerende, skole – hjem samarbeid, være målet for alle Osloskoler.

Disse partnerne har signert *Partnerskap mot mobbing i Oslo 2016-2019*:

- Oslo kommune, ved byråd for oppvekst og kunnskap og byråd for eldre, helse og sosiale tjenester.
- Utdanningsforbundet, Oslo fylkeslag
- Skolenes landsforbund, Oslo fylkeslag
- Skolelederforbundet, Oslo fylkeslag
- Oslo kommunale foreldreutvalg
- Elevorganisasjonen Oslo
- Fagforbundet Oslo
- Private barnehagers landsforbund
- Oslo kommunale foreldreutvalg for barnehager
- Oslo idrettskrets
- Oslo Røde Kors
- Norges musikkorpsforbund Øst
- Oslospeiderne.

Partnerne forplikter seg til:

- å bidra til at alle barn og unge skal oppleve et lærings- og oppvekstmiljø som fremmer trygghet og trivsel.
- å bidra til at alle barn og unge skal møte trygge, omsorgsfulle og tydelige voksne som legger til rette for inkludering og vennskap.
- å bidra til at alle barn, unge og deres foresatte skal vite hvor og hvordan de kan si fra om de opplever mobbing, krenkelser og ekskludering.
- å bidra til at foresatte skal oppleve godt samarbeid med ansvarlige for de arenaene barna oppholder seg på.

- å bidra til at alle barn og unge som opplever mobbing, krenkelser og ekskludering tas på alvor og opplever voksne som handler umiddelbart – på alle nivå.
- å utarbeide en handlingsplan for sin organisasjon som beskriver forebygging, avdekking og håndtering av ulike typer mobbing, krenkelser og ekskludering.
- å sørge for at underliggende organisasjoner, medarbeidere, barn, unge og foresatte er kjent med organisasjonens handlingsplan mot mobbing, krenkelser og ekskludering, og hva som er leders ansvar når mobbing, krenkelser eller ekskludering forekommer.
- å bidra til å utvikle kompetanse lokalt i den enkelte skole, barnehage, lag og forening om hvordan en kan forebygge, avdekke og bekjempe mobbing, krenkelser og ekskludering.
- å bidra til å bygge lokale nettverk mellom de som utgjør laget rundt barnet, og at skolene i større grad inviterer frivillige organisasjoner i nærmiljøet til lokalt samarbeid.

Oslo kommune som skoleeier har det overordnede ansvaret og forplikter seg til å arbeide aktivt for å:

- Sikre at skolene etterlever bestemmelsene i opplæringsloven om elevenes rett til et godt fysisk og psykososialt miljø, som fremmer helse, trivsel og læring.
- Tilby kunnskaps- og kompetanseheving som bidrar til at skolene kan etterleve overnevnte bestemmelser i opplæringsloven.
- Følge opp skoler i henhold til de resultatene de oppnår på Elevundersøkelsen.

Osloskolene forplikter seg til å:

- Arbeide målrettet, langsiktig og kunnskapsbasert for å utvikle et trygt og godt læringsmiljø på skolen,
- preget av respekt, toleranse, likeverd og inkludering.
- Involvere og engasjere alle ansatte, elever og foresatte i arbeidet for et godt læringsmiljø og i forebygging av krenkelser og mobbing.
- Påse at skolens prioriteringer, innsatser og rutiner mot krenkelser og mobbing skal være kjent for alle elever, ansatte og foresatte.

Alle skoler skal ha en helhetlig plan mot mobbing gjeldende fra høsten 2016. Denne må favne om den digitale dimensjonen også. Veiledning til foresatte om digital mobbing er det viktigste forebyggende arbeidet for å stoppe at elever utsettes for digital mobbing. I tillegg må den helhetlige planen også favne om utfordringer knyttet til økt radikalisering og hatefulle ytringer.

Målsetting: *Alle elever skal oppleve et trygt skolemiljø fritt for mobbing, vold og rasisme. For å nå målet må vi i samarbeid forplikte oss til å aktivt forebygge mobbing.*

SAMARBEIDSFORUM FOR FORELDREFOKUSERT FOREBYGGING (SAMFOR)

SAMFOR står for "*Samarbeidsforum for foreldre fokusert forebygging*". SAMFOR fungerer som et tverretatelig nettverk for felles front i det rusforebyggende arbeidet blant unge. Foreldre/foresatte står sentralt, både som drivkraft og målgruppe for arbeidet. Det er av stor verdi at partene er informert og involvert på tvers i arbeidet.

Formålet med samarbeidet er:

- *Å hindre langing, salg og sjenking av alkohol til mindreårige.*
- *Å engasjere* foreldre/foresatte *i det rusforebyggende arbeidet.*

Sentrale mål og retningslinjer for foreldrefokusert rusmiddelforebyggende arbeid er beskrevet i Regjeringens opptrappingsplan for rusfeltet 2008-2012, Justis – og Beredskapsdeperatmements Handlingsplan for forebygging av kriminalitet (2013-2016), Handlingsprogram 2015-2018 for SaLTo, Rusmiddelpolitisk strategier for Oslo Kommune (Byrådssak 223/11) og rapporten Foreldrerollen i det rusforebyggende arbeid (Bergensklinikkene, 2010).

De faste deltakerne i SAMFOR er:

- *Oslo Kommunale Foreldreutvalg (KFU) har en fast og en vara representant i dette fora.*
- *Kompetansesenter rus – Oslo, Velferdsetaten (Korus – Oslo).*
- *Utdanningsetaten.*
- *Næringsetaten ved kontrollseksjon.*
- *Oslo Politidistrik.*
- *AV-OG-TIL.*
- *SaLTo – Sammen lager vi et Trygt Oslo.*

For mer informasjon om SAMFOR, les brosjyren deres på vår hjemmeside*: www.oslokfu.no*

AKTIVITETSSKOLEN (AKS)

Aktivitetsskolen er et tilbud for elever på 1 til 4 trinn og særskilte behov til og med 7 trinn, før og etter skoletid og i noen av skolenes ferier. Aktivitetsskolen skal være en alternativ læringsarena som understøtter skolenes arbeid med elevenes faglige og sosiale utvikling, tilby læringsstøttene aktiviteter som er strukturerte og forutsigbare, samt gi rom for fysisk aktivitet og lek.
Skolene lager egne planer for sin aktivitetsskole, men forholder seg til Rammeplan for Aktivitetsskolen og Oslostandard for Aktivitetsskolen.

Kort oppsummering av rammeplan for aktivitetsskolen:

- Sikrer at elevene får et mangfold av spennende aktiviteter fordelt på fem ulike målområder.
- Sikrer en helhetlig organisering av tilbudet preget av struktur og forutsigbarhet.
- Gir retning for innhold og organisering.
- Forutsetter at skole og Aktivitetsskolen samarbeider om elevenes faglige, sosiale og personlige utvikling.
- Forutsetter at det utarbeides lokale planer og ukeplaner.
- De lokale planene og ukeplanene blir presentert på skolenes nettsider.

Foresatte har mulighet til å påvirke innholdet i Aktivitetsskolen gjennom FAU og driftsstyret.

Oslostandard for aktivitetsskolen

Oslostandarden beskriver forventningene som foresatte kan ha til Aktivitetsskolen. Den beskriver også forventningene til foresatte med barn i tilbudet.

Standarden består av fire områder som er valgt ut på bakgrunn av rammeplanen for Aktivitetsskolen og standardvedtekter for kommunale skolefritidsordninger i Oslo:

- Innhold og ambisjoner
- Trygghet, trivsel og omsorg
- Struktur og forutsigbarhet
- Dialog og samarbeid

Aktivitetsskolen

Engasjert: Vickey Bonafede er leder av Oslo KFU og sitter også i FAU ved Fyrstikkalleen skole, F21. Hun synes det er en berikelse å få være med på å engasjere seg i sønnens viktige reise fram mot voksenlivet.

Intervju

– DE FORESATTE ER SELVE NØKKELEN!

Drømmeskolen, det er en skole der trekantforholdet, skole–elev–foresatt, fungerer maksimalt. Med nær dialog og et godt samarbeidsklima, skaper vi også de beste forutsetningene for et godt læringsmiljø for barna våre. Det mener Vickey Bonafede, leder i Oslo kommunale foreldreutvalg.

SKOLEGRUPPER

I Oslo er grunnskolene organisert i skolegrupper fordelt på geografisk tilhørighet (A-F). I tillegg er det egen skolegruppe for videregående skoler (gruppe G) og spesial skoler. Alle skolegrupper i Oslo velger en KFU-representant (+ vara) som automatisk bli del av KFUs utvalg.

MØTE I SKOLEGRUPPENE

KFU-representanten for den respektive skolegruppen utarbeider agenda i samarbeid med Områdedirektør. Det bør meldes inn saker som områdedirektøren skal ta opp (saker som ønskes belyst) i god tid før møtet. Det er viktig at Områdedirektøren får referatet til gjennomsyn for å unngå misforståelser. Skolegruppemøtene vil som oftest ta for seg saker av mer generell karakter enn på FAU-møtene. Et møte i skolegruppen kan være en nyttig arena for å utveksle erfaringer og lære av andre FAUer. Det er viktig at det blir satt av tid til å informere om skolegruppemøte på de enkelte FAU-møtene. Referatene legges ut på *www.oslokfu.no* (under fanen "skolegrupper").

Besøk vår hjemmeside for bedre oppløsninger. www.oslokfu.no

SKOLEGRUPPE A Nordstrand – S. Nordstrand	SKOLEGRUPPE B Gamle Oslo – Østensjø	SKOLEGRUPPE C Alna – Stovner	SKOLEGRUPPE D Grünerløkka – Bjerke – Grorud	SKOLEGRUPPE E Nordre Aker – Sagene – St. Hanshaugen	SKOLEGRUPPE F Vestre Aker – Ullern – Frogner	SKOLEGRUPPE G Videregående skoler i Oslo	SPESIALSKOLER VOKSENOPPLÆRING
OMRÅDEDIREKTØR Per Korsvik	OMRÅDEDIREKTØR Bente Borrebæk	OMRÅDEDIREKTØR Bjørn Indrelid	OMRÅDEDIREKTØR Trond B. Karlsen	OMRÅDEDIREKTØR Petter Hagen	OMRÅDEDIREKTØR Tone Tenfjord	OMRÅDEDIREKTØR Patrick Stark	AVD. DIREKTØR Walter Frøyen
Bekkelaget	Abildsø	Bakås	Ammerud	Berg	Bestum	Bjerke vgs	Blindernvelen
Bjørndal	Bøler	Bryn	Apalløkka	Bjølsen	Bjørnsletta	Bjørnholt vgs	Brusetkollen
Brannfjell	Gamlebyen	Ellingsrud	Bjøråsen	Bolteløkka	Bogstad	Blindern vgs	Haukåsen
Ekeberg	Godlia	Ellingsrudåsen	Frydenberg	Disen	Bygdøy	Elkelund vgs	Lønnebakken
Hallagerbakken	Høyenhall	Furuset	Grorud	Engebråten	Grindbakken	Elvebakken vgs	Nordre Aker
Hauketo	Jordal	Gran	Groruddalen	Grefsen	Hovseter	Etterstad vgs	Nordvoll
Holmlia	Kampen	Haugen	Grünerløkka	Ila	Huseby	Fagskolen	Sedsvoll
Karlsrud	Manglerud	Haugenstua	Hasle	Kjelsås	Lilleaker	Foss vgs	Sykehusskolen
Kastellet	Nøklevann	Haugerud	Lakkegata	Korsvoll	Lysejordet	Fyrstikkalléen skole	i Oslo
Klemetsrud	Oppsal	Høybråten	Linderud	Kringsjå	Majorstuen	Hartvig Nissens skole	Ullevålsvelen
Lambertseter	Oslo musikk- og	Jeriko	Løren	Lilleborg	Midtstuen	Hellerud vgs	Vestre Aker
Ljan	kulturskole	Lindeberg	Nordtvet	Marldalen	Ris	Hersleb vgs	Vetland
Lofsrud	Oslo Sjøskole	Lutvann	Refstad	Marienlyst	Ruseløkka	Holtet vgs	Voksentoppen
Lusetjern	Rustad	Rommen	Rødtvet	Morellbakken	Skøyen	Kirkevelen vgs	
Mortensrud	Skullerud	Skjønnhaug	Sinsen	Møllergata	Slemdal	Kongshavn vgs	
Munkerud	Skøyenåsen	Stasjonsfjellet	Sofienberg	Nordberg	Smestad	Kongsskogen vgs	
Nedre Bekkelaget	Trasop	Stig	Svarttjern	Nordpolen	Sollerudstranda	Kuben vgs	
Nordseter	Tøyen	Stovner	Tiurleiken	Sagene	Svendstuen	Lambertseter vgs	
Nordstrand	Vahl	Tokerud	Tonsenhagen	Tåsen	Sørkedalen	Manglerud vgs	
Prinsdal	Vålerenga	Trosterud	Veitvet	Ullevål	Uranienborg	Nydalen vgs	
Rosenholm	Østensjø	Tveita	Årvoll		Vinderen	Oslo handelsgym	
Seterbråten		Vestli			Voksen	Oslo katedralskole	
Stenbråten					Øraker	Persbråten vgs	
Toppåsen						Stovner vgs	
						Ulsrud vgs	
						Ullern vgs	

LEDER OSLO VO Gøril Steen
Grønland VO
Oslo VO Nydalen
Oslo VO Rosenhof
Oslo VO Sinsen
Oslo VO Skullerud
Oslo VO Helsfyr
Oslo VO Service-senter

ORGANISASJONSKART

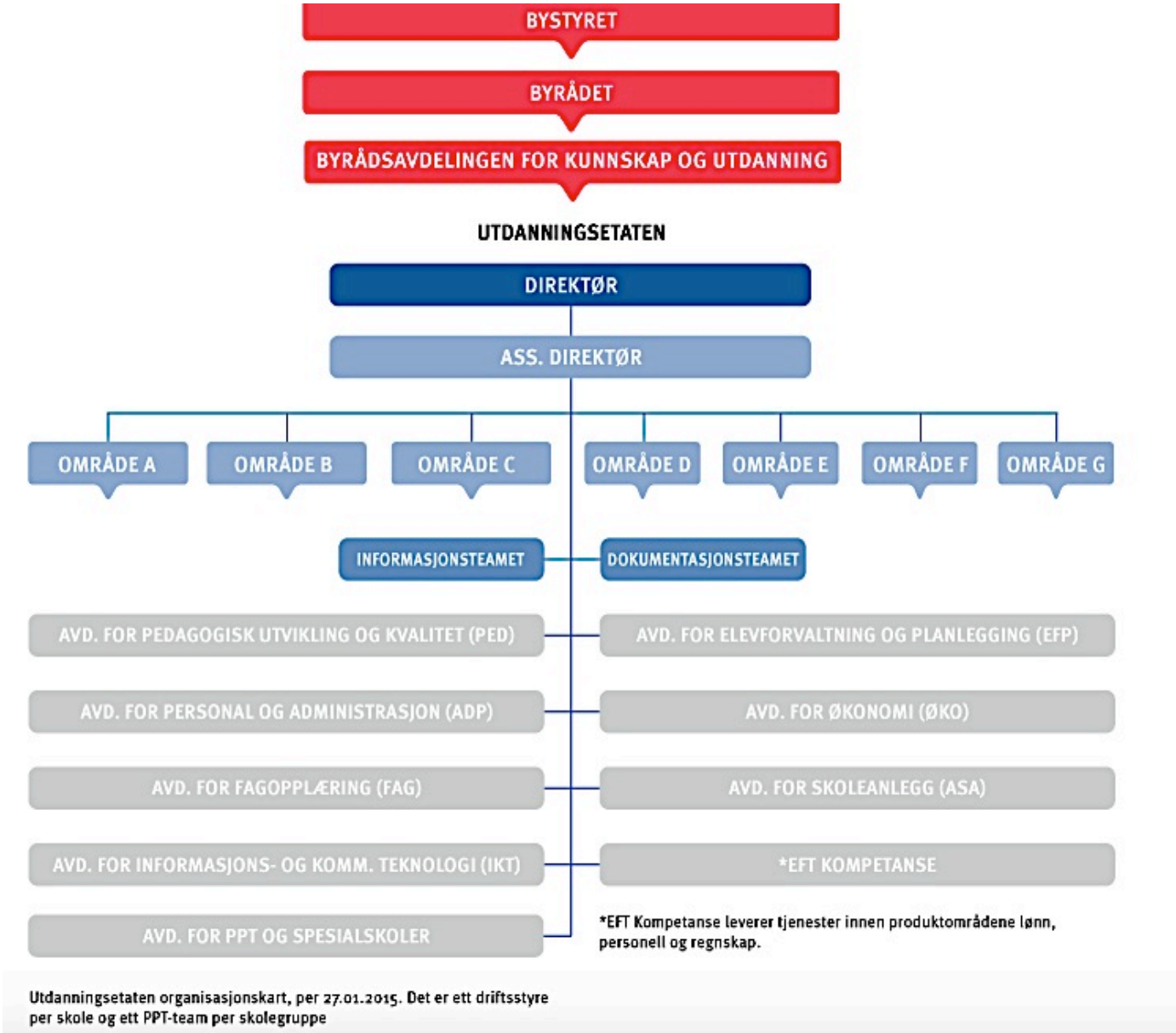

Besøk vår hjemmeside for bedre oppløsninger. www.oslokfu.no

Oslo Bystyre er byens øverste myndighet. Oslo KFU har jevnlige møter med Byråd for kultur og utdanning som er øverste sjef for utdanningen i Oslo.

Utdanningsetaten: Har ansvaret for å iverksette og overvåke det som blir vedtatt av politikerne. Har personellansvar for alle ansatte i skolesystemet. Støtter Oslo KFU med midler.

Områdedirektør: Områdedirektør er rektors overordnede i linjen og er leder for en skolegruppe. Oversikt over inndelingen i skolegruppe finnes på www.oslokfu.no. Områdedirektør inviteres til møter i skolegruppen, men er ellers ikke en person som FAU normalt forholder seg til. Er man usikker på rektors svar på spørsmål, eller man ønsker utdypende info i enkeltsaker, er det naturlig at rektor forespør Områdedirektør eller FAU kan gjøre dette direkte.

PEDAGOGISK – PSYKOLOGISK TJENESTE (PPT)

Oslo er delt inn i 6 skolegrupper. Alle skolegruppene er tilknyttet Pedagogisk-psykologisk tjeneste. Hver skolegruppe ledes av en områdedirektør som inngår i ledelsesgruppen i Utdanningsetaten.

Hva er Pedagogisk-psykologisk tjeneste og hvem jobber i PP-tjenesten?
Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) er kommunens rådgivende og sakkyndige instans i forhold til spørsmål som omhandler barn, ungdom og voksne som opplever å ha en vanskelig opplærings- eller oppvekstsituasjon. Fagpersonene i tjenesten har bakgrunn som psykologer, pedagoger, spesialpedagoger, sosionomer, logopeder og synspedagoger.

Hvem kan søke hjelp? Pedagogisk-psykologisk tjeneste er hjemlet i Opplæringsloven og er i utgangspunktet en skoletilknyttet tjeneste. Dette innebærer at det er en tjeneste som skal være tilgjengelig for barn, unge og voksne med særlige opplæringsbehov i kommunen. Disse vanskene kan være knyttet opp mot faglige og/eller sosiale vansker og lignende. PPT gir også råd til foreldre/foresatte, skoler og barnehager i forhold til evt. mistrivsel og tilpasset opplæring.

Hvordan arbeider PP-tjenesten? Pedagogisk-psykologisk tjeneste samarbeider med barnehager, skoler og voksenopplæringssentra for å tilrettelegge undervisningstilbudet etter den enkeltes forutsetning og behov. Dette innebærer at tjenestens arbeidsmåter ofte kan inndeles i tre hoveddeler:

1. Foresatte kan på eget initiativ henvise til PP-tjenesten.
2. Elever/lærlinger kan ved fylte 15 år på eget initiativ henvise seg selv til tjenesten uten samtykke fra foresatte.
3. Helsestasjoner, sykehus, habiliteringstjenesten og barne- og ungdomspsykiatriske klinikker og lignende kan også henvise direkte til PPT, etter samtykke fra foresatte.

For spørsmål kan dette rettes til ppt@ude.oslo.kommune.no.

BARNE- OG UNGDOMSPSYKIATRISK POLIKLINIKK (BUP)

BUP tilbyr utredning, diagnostisering og behandling av barnepsykiatriske symptomer og tilstander til barn mellom 0-18 år. Henvisning til BUP kan gis fra lege eller barnevernleder.
Hver bydel tilbyr egen BUP og kan i den forbindelse finnes på Oslo Kommunes hjemmeside,

For mer informasjon om BUP vennligst søk på ”BUP” på Oslo Kommune sin hjemmeside eller lenke:
https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/psykisk-helse/barne-og-ungdomspsykiatrisk-poliklinikk-bup/

HVA SIER SKOLENS GRUNNLAGSDOKUMENT?

Lov, forskrift, læreplan:

- Foreldrene har best kjennskap til sine barn, og er ansvarlige opplæringen.
- Skolen skal legge til rette for å bistå hjemmet under opplæringen.
- Utdanningsdirektoratet på web: www.udir.no:
  - Læreplanen LK06
  - Forskrift til opplæringslova
  - Stortingsmelding 30 ”Kultur for læring”
  - Ot.prp. nr. 55 (2008-2009)
  - Læreplaner: http://www.udir.no/grep/Grunnleggende-ferdigheter

Utdanningsdirektoratet

FORELDRE/FORESATTE ENGASJEMENT

HVORDAN KAN JEG SOM FORESATT BIDRA TIL ET GODT LÆRINGSMILJØ?

- Foreldre/foresatte er de som kjenner sine barn best.
- Hvis det skulle oppstå tilfeller der man føler seg usikker, er det ofte lurt å rådføre seg med kontaktlærer eller evt. rektor.
- Møter og oppklarende samtaler er ofte det som skal til for å løse opp i utfordringer.
- Det er viktig å ha fokus på at vi voksne skal trekke i samme retning! Som rollemodeller og problemløsere blir vi fulgt med argusøyne av barna.
- Snakk aldri negativt om skolen i barnas påhør!
- Respekter og følg skolen ordensregler og vis interesse for lekser/ hjemmearbeid! Legg inn undervisning f. eks. i bilen, under reise osv.
- Krev mål for skoleaktivitetene (f. eks. målsetting med leksene)!
- Se inspirasjonsfilm på: www.oslokfu.no, ”små ting gjør en forskjell”.

ORD OG BEGREPER

- Departementer (Kunnskapsdepartementet).
- Driftstyret (Skolens øverste og styrende organ).
- FAU (Foreldrerådets ArbeidsUtvalg, består gjerne av klassekontakter på alle trinn).
- Foreldrerådet (Alle foreldre med barn i grunnskolen).
- FUG (ForeldreUtvalget for Grunnopplæringen) Nasjonalt organ for foreldremedvirkning).
- KFU (Kommunalt ForeldreUtvalg) Kommunalt utvalg for FAU.
- Skolegrupper (Indeling av skolene i Oslo med Områdedirektør som rektors overordnede).
- Skolemiljøutvalg (SMU, har fokus på skolemiljø (§ 9a) i opplæringsloven).
- UDA (Utdanningsadministrasjonen, Omfatter UDE og andre avdelinger).
- UDE (Utdanningsetaten i Oslo. Administerer skoledriften etter retningslinjer fra Byråden).
- Undervisningsbygg (eier og drifter alt av skolebygg og skolearealer.
- Utdanningsdirektoratet (Udir/grep).

- **Områdedirektør /skolegrupper:**
- Skolene i Oslo er delt inn i skolegrupper. Hver av skolegruppene ledes av en Områdedirektør som har ansvaret for oppfølging/veiledning av skolene i "sin" skolegruppe (25-30 stk.).
- Områdedirektørene kan også kontaktes og rådspørres av FAU, men det vanlige er at man som FAU forholder seg til den respektive rektor.
- PPT ansvarlig er også delt inn i skolegrupper.
- Oversikten (oppdatert) over skolegruppene finner på hjemmesiden *www.oslokfu.no* eller på siden til Utdanningsetaten.

NYTTIGE LENKER

- Av og til – uten Alkohol: *www.avogtil.no/alkovett*
- FUG (Foreldreutvalget for Grunnskolen) - Det nasjonale foreldreorganet : *www.fug.no*
- Oslo KFU (Oslo Kommunale Foreldreutvalg): *www.oslokfu.no*
- Oslo kommune (hovedside): *www.oslo.kommune.no*
- SAMFOR – Rusforebygging: *www.oslokfu.no/nyttige-lenker/samforrusforebygging*
- Utdanningsetatens nettside: *www.utdanningsetaten.oslo.kommune.no*
- Utdanningsdirektoratet (Oversikter, læreplaner osv.): www.udir.no

POLITIET
UTRYKNINGSPOLITIET

SALTO

Oslo kommune
Velferdsetaten

Osloskolen

AV·OG·TIL
UTEN ALKOHOL

Oslo KFU

Formet brosjyre og repro:
Victoria Le (Sekretær for Oslo KFU)